

3. Romania. Romanian Police Force // INTERPOL. 2017. URL: <https://www.interpol.int/Member-countries/Europe/Romania> (accessed 08.11.2018).

4. Romanian Interior Minister discusses policing issues with INTERPOL Chief // INTERPOL. 2016. URL: <https://www.interpol.int/contentinterpol/search?SearchText=Romanian+Interior+Minister+discusses+policing+issues+with+INTERPOL+&x=0&y=0> (accessed 08.11.2018).

5. INTERPOL meeting in Bucharest aims to set the course for European security // INTERPOL. 2015. URL: <https://www.interpol.int/Crime-areas/Environmental-crime/Programme-and-partner-news/2012> (accessed 08.11.2018).

6. Romania 2017 Crime & Safety Report // OSAC: Overseas Security Advisory Council – Bureau of Diplomatic Security U.S. Department of State. 2017. URL: <https://www.osac.gov/pages/ContentReportDetails.aspx?cid=21309> (accessed 08.11.2018).

Received 15.11.2018

УДК 351.811.12(477)

Вадим Сергійович ГЕРАСИМЮК,

курсант 3 курсу факультету № 4

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Олена В'ячеславівна ДЖАФАРОВА,

професор кафедри адміністративної діяльності поліції

факультету № 3 Харківського національного

університету внутрішніх справ,

доктор юридичних наук, професор

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ, З ЯКИМИ СТИКАЮТЬСЯ ПРАЦІВНИКИ ПОЛІЦІЇ В РАЗІ ВЧИНЕННЯ ВОДІЯМИ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Ураховуючи реалізацію в державі окремих реформ, пов'язаних з реорганізацією системи правоохоронних органів, значну кількість дорожньо-транспортних пригод, у тому числі з тяжкими наслідками, та специфіку розгляду окремих

адміністративних справ можемо звернути увагу, що у нашому законодавстві є значні прогалини та казуси. Такого роду правові норми досить часто стають цілою проблемою для українських поліцейських які покладено контролювати безпеку дорожнього руху. І саме цими недоліками нашого законодавства користуються адвокати, які з легкістю доводять правоту правопорушника в суді, звинувачуючи поліцейських у неправомірних діях.

Також потрібно враховувати той факт, що на даний момент патрульна поліція має недовіру в суспільстві, що поєднано із некомпетенцією правоохоронців та стереотипами, що склалися від колишньої міліції. Але також потрібно враховувати той факт, що на дорогах з'явилося досить багато водіїв які по-хамськи себе поводять по відношенню до поліцейських, а й подекуди взагалі провокують поліцейських.

У поліцейських досить часто виникають суперечки з водіями на рахунок перевірки документів. Поліцейський наділений правом вимагати у особи відповідні документи згідно з ст. 32 Закону України «Про Національну поліцію» розглянемо найбільш актуальні пункти у сфері дорожнього руху :

– якщо існує достатньо підстав вважати, що особа вчинила або має намір вчинити правопорушення. До переліку «достатніх підстав», що вказують на те, що особа вчинила або має намір вчинити правопорушення, необхідно віднести: 1) наявність інформації, яку надано у встановленому порядку до поліції (поліцейському) у формі звернення (повідомлення); 2) наявність інформації, яка є результатом об'єктивної оцінки поліцейським слідів на особі, речі, транспортному засобі; 3) застання поліцейським особи при вчиненні правопорушення; 4) самостійне виявлення поліцейським ознак правопорушення при законній реалізації інших поліцейських заходів; 5) наявність фактичних даних, отриманих внаслідок реалізації оперативно-розшукових заходів. Якщо особа вчинила правопорушення, то перевірка документів застосовується з метою встановлення особи для забезпечення належного документування відповідного факту (події), наприклад, складення постанови чи протоколу про адміністративне правопорушення;

– якщо особа перебуває в місці вчинення правопорушення або дорожньо-транспортної пригоди, іншої надзвичайної події. Під місцем вчинення правопорушення слід

розуміти територію, яка пов'язана з розвитком правопорушення або містить сліди вчинення того чи іншого правопорушення. Застосування перевірки документів, що посвідчують особу, на місці вчинення правопорушення сприяє виявленню особи-порушника, а також свідків вчинення відповідного правопорушення. Згідно з п. 1.10 Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 1306 від 10.10.2001 р., дорожньо-транспортною пригодою (ДТП) є подія, що сталася під час руху транспортного засобу, внаслідок якої загинули або поранені люди чи завдані матеріальні збитки. Перевірка документів особи на місці ДТП сприяє встановленню учасників та свідків (очевидців) відповідної події.

– якщо зовнішні ознаки особи чи транспортного засобу або дії особи дають достатні підстави вважати, що особа причетна до вчинення правопорушення, транспортний засіб може бути знаряддям чи об'єктом вчинення правопорушення. У даному випадку застосування описуваного поліцейського заходу до підстав його застосування віднесено наявність зовнішніх ознак особи чи транспортного засобу, а також дії особи, які дають підстави вважати, що особа або транспортний засіб можуть мати відношення до певного правопорушення.

Зовнішніми ознаками особи, які свідчать про її причетність до вчинення правопорушення, можуть бути сліди на тілі чи одязі (поранення, бруд, плями червоного кольору, одяг може мати механічні пошкодження, тощо). Діями особи, які вказують на її причетність до вчинення правопорушення, можуть бути: схвильованість особи; намагання особи уникнути зустрічі з поліцейськими (втеча від поліцейських); викидання особою будь-яких предметів, речовин, тощо.

Об'єктом правопорушення транспортний засіб може бути у випадку незаконного ним заволодіння (ст. 289 Кримінального кодексу України), а може виступати і засобом для перевезення викрадених речей (ст. 185 Кримінального кодексу України), наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК України).

Знаряддям вчинення правопорушення транспортний засіб може виступати у разі його використання з метою вбивства людини (ст. 115 КК України), знищення чи пошкодження чужого майна (ст. 194 КК України) тощо.

Зовнішніми ознаками, які вказують на причетність транспортного засобу до вчинення правопорушення у якості знаряддя чи об'єкта правопорушення, можуть бути: механічні пошкодження транспортного засобу; наявність у салоні або багажнику транспортного засобу речей, предметів, сумішей або слідів, які вони можуть залишити, якщо їх обіг заборонено або обмежено; сліди пошкоджень, сліди червоного кольору у салоні та багажнику транспортного засобу та ін.

Відмова особи надати поліцейському на його вимогу документи тягне за собою відповідальність за ст. 185 КУпАП, а саме за злісну непокору законній вимозі або розпорядженню поліцейського. Разом з тим, відсутність документів, що посвідчують особу, не передбачає відповідальності для особи. Натомість, згідно із ст. 260 КУпАП у контексті забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, у тому числі з метою встановлення особи, допускаються адміністративне затримання особи, особистий огляд, огляд речей і вилучення речей та документів та інші заходи, що складають ті чи інші форми прояву поліцейських заходів (поверхнева перевірка, обмеження пересування особи або фактичного володіння річчю).

Також часто поліцейські зіштовхуються з водіями які користуються некоректно складеною ст. 40 ЗУ «Про Національну поліцію», застосування технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису. Аргументуючи тим, що фото- і кінозйомки, відеозапис який здійснюється поліцейським був не в автоматичному режимі. У відповідь на це – ст. 251 КУпАП, доказами в справі про адміністративне правопорушення, є будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному законом порядку орган (посадова особа) встановлює наявність чи відсутність адміністративного правопорушення. Також якщо розгляд справи підвідомчим іншим органам – поліцейські складають протокол про адміністративне правопорушення у відповідності до Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі.

До відповідальності за порушення правил дорожнього руху, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, притягаються особи у рамках

адміністративного та кримінального провадження. Крім цього, відповідальність за такі діяння передбачена і Цивільним кодексом України в частині відшкодування завданої шкоди діянням, відповідальність за яке настає в рамках адміністративного чи кримінального провадження. У Кодексі України про адміністративні правопорушення главою 10 Загальної частини Розділу 2 передбачена група норм, що встановлюють відповідальність за порушення правил дорожнього руху. Відповідно до КУпАП, адміністративна відповідальність настає за наступні діяння:

- порушення водієм правил керування транспортним засобом, правил користування ременями безпеки або мотошоломами;

- експлуатація водіями транспортних засобів, ідентифікаційні номери складових частин яких не відповідають записам у реєстраційних документах;

- порушення правил перевезення пасажирів при наданні послуг з перевезення пасажирів;

- перевищення встановлених обмежень швидкості руху, проїзд на заборонний сигнал регулювання дорожнього руху та порушення інших правил дорожнього руху;

- невиконання водіями вимог про зупинку;

- залишення місця дорожньо-транспортної пригоди;

- порушення вимог законодавства щодо встановлення і використання спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв;

- порушення правил руху через залізничні переїзди;

- порушення правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна;

- ненадання транспортних засобів поліцейським та медичним працівникам, а також ненадання військових транспортних засобів посадовим особам Військової служби правопорядку у Збройних Силах України;

- керування транспортним засобом особою, яка не має відповідних документів на право керування таким транспортним засобом або не пред'явила їх для перевірки;

- порушення або невиконання правил, норм та стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху;

- керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного

чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції;

– порушення правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів та правил проїзду великогабаритних і великовагових транспортних засобів автомобільними дорогами, вулицями та залізничними переїздами;

– порушення правил перевезення небезпечних речовин і предметів на транспорті.

Кримінальна відповідальність за порушення правил дорожнього руху в свою чергу передбачена в нормах статей 286, 287, 288, 290 та 291 Кримінального кодексу України. У разі порушення вимог норм статей Кодексу України про адміністративні правопорушення і якщо розгляд справи проводиться органами поліції, поліцейські складають постанову про накладення адміністративного стягнення по справі про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Окрім цього, у 2015 році у зв'язку із прийняттям Закону України «Про Національну поліцію» Кодекс України про адміністративні правопорушення було доповнено новим видом стягнень – штрафні бали, що планується застосовувати до порушників Правил дорожнього руху, правопорушення яких зафіксовані в автоматичному режимі. Це було зроблено для нормативного забезпечення майбутнього впровадження фіксації порушень Правил дорожнього руху в автоматичному режимі.

Отже доцільно здійснювати посилену правову підготовку (підвищення кваліфікації), проведенням тренінгів, курсів підвищення кваліфікації на базі профільних вищих навчальних закладів системи МВС України. Разом з тим, неоднозначна судова практика розгляду відповідних протоколів чи постанов, особливо в частині того, що певне коло суддів вислухавши сторону захисту яка є більш компетентна в законодавстві України не бажає витратити власний час для встановлення всіх обставин правопорушення, та направляти адміністративні протоколи на доопрацювання, закривають провадження, не встановлюючи наявності чи відсутності вини, що прямо не заборонено діючим законодавством але фактично є проявом небажання здійснювати безпосередні функції судді.

Список використаних джерел

1. Безпека дорожнього руху в Україні : навч. посіб. для ВНЗ / за ред. В. П. Петкова. Київ : КНТ, 2012. 488 с.
2. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 12.11.2018).
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху : закон України від 24.09.2008 № 586-VI // Ліга:Закон : правовий портал. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T080586.html (дата звернення: 12.11.2018).
4. Сучасні проблеми адміністративного права та процесу : тези доп. учасників Всеукр. наук.-практ. конф (м. Харків, 30 червня 2017 року) // Харківський національний університет внутрішніх справ : сайт. URL: <http://univd.edu.ua/science-issue/issue/2338> (дата звернення: 12.11.2018).

Одержано 24.11.2018

УДК 342.951:343.62–053.2(477)

Анюта Вікторівна ГРУБНІК,

курсант 2 курсу факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий курівник:

Олександр Олександрович АВДЄЄВ,

старший викладач кафедри кримінального права

та кримінології факультету № 1 Харківського

національного університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук

ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ В СІМ'І ТА ЗАХИСТ ДІТЕЙ

Актуальність. Насильство у сім'ї є однією із найпоширеніших негативних ознак, що може характеризувати українську родину, де через різноманітні соціальні, економічні,